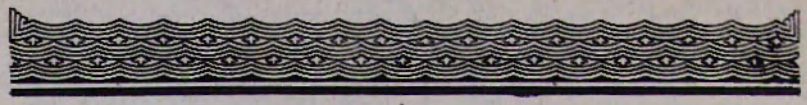

11 (166). ԱՌՈՒԾ ՈՒ ՄԱՐԴ

Կէղնի-չէղնի՝ կատու մե կէղնի, գելնա կէրթա մրտ առուծ գանգատ, կանի յառչև, կըսե.

— Բարի լուս, հո՛խպեր։

— Ասու բարին. լե գու ո՞ն իս, զքըզի չըմ ճանչնա, ես՝ յո՞ւր, դու՝ յո՞ւր, ո՞ն կըսե, օր ես կատվի հոխպերն իմ։

Կատուն կըսե.

— Մեր պապերուց մըզի օսյաթ կա օր կատուն առուծի ցեղեն է։

— Աղեկ. ազգական-ազգական,— կըսե առուծ,— ըպա յորի՞ն հմլա մանդրկիկ իս։ Կատվըներ յըմե՞ն քու պես մանդր ին։

— Հա, վոյա, յըմե՞ն։

— Սաբա՞բ։

— Սաբաբն էն է, օր զալըմ մարդու ձեռք ինք յընկի։

— Քելե էրթանք սա՛նք, ո՞րն է էդ մարդ. ըսկի առուծի անուն չը լսե՞ր է, օր զիմ ազգական իդա օրին է հասուցի։

Գընկնան ճամպա։ Կատուն զառուծ կը տանե ուր կեցած տուն, կը մտնան աշխանեն, առուծ հեռստ-հեռստ կը հարցու.

— Է՞յ, մա՛րդ իս, ի՛նչ իս, յորի՞ն հմլա զիմ ազգական առեր իս յոտաց տակ, հմլա մանգրցուցեր իս։ Դու չըս դի՞նա, օր կատուն առուծի ցեղեն է, առուծ լե ջուն ու ջանավարի թագավորն է։

— Թագավոր ապրած կենա,—կըսե աշճին,—խնդիրք կունիմ քըզնե՝ օգնե ընձի զիդա կոճ ճղինք, կերակուլ էփիմ, կի՛, սորա դատաստան էրե։

Առուծ, դու առուծ, զուր թաթեր կը մտու մըջ կոճին, օր ծղե, աշճին ղշվին կը քաշե, օր կը քաշե՝ կոճ գիկա ջիրար, առուծ բանդ կ՚էղնի, կը մնա։ Աշճին զկացին կը վերու կանի վըր գլխուն։

Առուծ կատվին կըսե.

— Ազգակա՛ն, մարդ ղընծի քու բարա՞ կը պղտըկցու, թե՝ շատ կը մանդրցու։

Էս զահ կացին կը շըրխկա առուծի ճակտին, գլուխ կը ջնջխի. կը փռվի գետին։ Կատուն կը թողե փախնի, օր հմալ դարր մը լե ուր գլխուն չիգա։